
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁŘSKÁ ŠKOLA

Kč 15,–

3 listopad
2003–4
66. ročník

Datlovník obecný/Dat'ovník obyčejný
(*Phoenix dactylifera*)

Palma pěstovaná od Kanárských ostrovů přes saharské oázy až do jihozápadní Asie. Bobule slouží jako potravin.

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

Mezinárodní zemědělská výstava zemědělské techniky, skotu a prasat	2
Problém drog se nevyhýbá ani České republice	3
Agritechnika 2003	4
Ohlédnutí za zemědělským rekvalifikačním kurzem	5
Distanční vzdělávání?	7
Povinnosti pěstitelů zemědělských komodit.....	9
Učitelům odborných předmětů	10
Predvstupová príprava Slovenskej republiky do EÚ	11
Informační centrum Evropské unie	12
Ekologické zemědělství drží krok se zeměmi Evropské unie.....	13
Tradiční chovatelský den v Třebíči.....	14
Úspěch SOU a OU Opočno na 30. mistrovství ČR v orbě.....	16
Medzinárodná súťaž mladých poľnohospodárov v Nyíregyháze.....	18
„Žena – spotřebitelka“	18
Aranžování – nejen pro zahradnické školy	19
Vzdělávací program pro české floristy	20
Projekt Thaer a Liebig v Kadani	20
Alois Žert.....	22
Emanuel Gross.....	23

Mezinárodní zemědělská výstava zemědělské techniky, skotu a prasat

(19.) 20. – 24. 1. 2004

Navštivte výstavu Agromek 2004, jednu z předních expozic zemědělské techniky v Evropě, která se koná každý rok v lednu v areálu výstaviště v Herningu (Dánsko)

Kolem 620 vystavovatelů představuje na ploše 92 000 m² v klimatizovaných halách nejnovější zemědělské stroje, zařízení, vybavení a poznatky pro moderní zemědělství. Jsou zde zastoupeny všechny evropské značky prostřednictvím skupin výrobců z přibližně 35 zemí. Agromek 2003 představuje také elitu dánského chovu skotu a prasat. Výstava je známa přehledným uspořádáním vystavované techniky v jednotlivých halách, což velmi usnadňuje návštěvníkovu orientaci.

Výstava je otevřena denně od 9.00 h do 17.00 h

Agromek 2003 navštívilo 85 000 osob ze 71 zemí

Zájezd je určen odborně zainteresované veřejnosti a jeho cena činí

- **5 090 Kč** při organizované dopravě autobusem
- **3 500 Kč** při individuální dopravě vlastním autem

Cena je dotována a je v ní zahrnuto

- doprava klimatizovaným autobusem
- vstupné na výstavu + katalog
- 3× nocleh s plnou penzí
- vstupenky na výstavu
- exkurze na farmu
- průvodce

Termín

- odjezd v sobotu 17. ledna 2004 odpoledne
- návrat ve čtvrtek 22. ledna 2004 ráno

Uzávěrka přihlášek je 15. prosince 2003

Další informace získáte na adrese:

SOŠ, SOU, OU, U a PrŠ, Bělíkova 1387, 464 01 Frýdlant

www.szesoafrydant.cz

tel./fax 482312073, 482312361, 602137772

pospisil@obeclibverda.cz

Za organizátory Vás srdečně zve

Ing. Jan Urbánek

zástupce ředitele

Problém drog se nevyhýbá ani České republice

II.část

První část článku byla ukončena zneužíváním halucinogenních hub. Další nebezpečnou drogou je **LSD (lysergamit)**. Jeho psychoaktivní vlastnosti byly náhodně objeveny v roce 1943. Tato droga se velmi rychle rozšířila mezi mládeží a ve vědeckých a uměleckých kruzích. Lysergamit se také průmyslově vyráběl v České republice a rovněž se s ním experimentovalo. Pro velká rizika se nakonec výroba zastavila. Působí v nepatrných dávkách a u dospělého postačí dávka 50 mikrogramů k vyvolání halucinací trvajících až 12 hodin.

Na diskotékách je LSD nejčastěji prodáváno ve formě tzv. tripů. Jsou to malé papírky v nichž je napuštěno. Jsou označeny poutavými obrázky. Papírek se buď vloží do úst nebo se nechá vyluhovat v nápoji. Může být podáváno i injekčně. Pod vlivem této drogy se někdy objevují nebezpečná chování vůči sobě i druhým.

Opiáty

Jsou to látky původně získávané z opia. K nejznámějším a nejčastěji zneužívaným látkám této skupiny patří opium, morfin, lék Dolsin a Kodein. Na uvedené látky vzniká poměrně rychle výrazná fyzická závislost.

Opium

Opium je na vzduchu zaschlá mléčná šťáva získaná naříznutím nezralých makovic. Šťáva na vzduchu tuhne a hnědne. Opium je nejčastěji kouřeno ve zvláštních dýmkách. Při kouření část morfinu přechází do kouře a je vdechována, část se spaluje. Účinky se dostavují pozvolna, dochází k euforii, pocitu sladké únavy, často se objevují i halucinace a tento stav trvá i několik hodin. Uživatel drogy se probouzí s „kocovinou“, a ta bývá příčinou dalšího užití drogy.

Morfin

Je to alkaloid morfia využívaný v lékařství proti krutým bolestem. Nejčastěji se aplikuje injekčně a účinky po aplikaci nastupují obvykle velmi rychle. Po dlouhodobém užívání dochází k těžkým škodám na zdraví.

Kodein

Je to bílý krystalický alkaloid získaný z opia. Při nitrožilní aplikaci vyvolává velmi rychle stejnou závislost jako u morfinu. Kodein byl také obsažen v léku Alnagon (až do roku 1985 volně prodávaném v lékárnách).

Heroin

Je derivát morfinu a původně byl používán jako méně riziková (co do vzniku závislosti) náhražka morfinu. Dříve se používal jako lék proti závislosti na morfinu. Velmi brzy se však přišlo na to, že vytváří daleko hlubší návyk než morfin. Heroin je nejzlobivější látkou morfinové skupiny. Vyznačuje se nejvyšší návykovostí. V podstatě působí jako morfin, stačí však pět až desetkrát menší dávka. Působí prudčeji a po aplikaci způsobí jednu až sedm hodin stav obluzení. Denní dávka se pohybuje od 0,5 do 3 g. K ukončení svých denních potřeb potřebuje toxikoman 2 500 až 5 000 Kč. Aplikuje se nejčastěji injekčně. Dealeři ho velmi často upravují ředěním, a to křemičitanem hořečnatým, strychninem, jedlou sodou, naškrábanou omítkou, cukrem, sádrou, pracími prostředky. Závislost na heroinu se u nás léčí metadonem, což je návyková látka ze stejné skupiny, má mírnější účinky a euforie nedosahuje stejného stupně jako u heroinu. Jeho použití přináší řadu problémů, je například toxický při použití s alkoholem.

Látky se stimulačním účinkem

Jsou to látky s povzbuzujícím účinkem. Užívají se k odstranění únavy a k všeobecnému povzbuzení. Ve vyšších dávkách způsobují silné vzrušení, třes, nespavost a křeče. Některé z těchto látek vedou k výrazné závislosti a mohou způsobovat vážné zdravotní poruchy, např. srdeční aritmii.

Amfetamin – metamfetamin

Psychická závislost na látkách tohoto typu se vyvíjí velmi rychle a přetrvává díky silné touze dosáhnout maximální euforie a vzrušení. K dosažení požadovaného účinku musí být množství zneužívané látky stále zvyšováno a v důsledku toho dochází k akutním i chronickým otravám. Amfetaminy vyvolávají hluboké změny v chování, sluchové a hmatové halucinace. Ty mohou být spojeny s pocity paniky, agrese a nutkáním ke zvláštnímu – nenormálnímu chování. Stimulační drogy jako tak zvané rekreační drogy jsou velmi žádané, ale velmi těžko zvladatelné. Jen nepatrné množství těch, kdo zneužívají pervitin, dokáže jeho konzumaci korigovat natolik, že se postupně nedostane do fáze několikadenních tahů, které končí úplným psychickým i somatickým vyčerpáním.

Extáze (ecstasy – MDMA)

Jde o syntetickou drogu, která začíná působit asi za půl hodiny po spolknutí tablety. Účinky trvají několik hodin a jako nežádoucí stavy se projevují nervozita, nespavost, neklid, deprese a únava. Dealeři využívají toho, že jen málo uživatelů MDMA zná účinky této drogy. Účinky jsou nepředvídatelné a velmi nebezpečná je např. kombinace s alkoholem a kofeinem.

Kokain

Je alkaloid získávaný z listů stromu Erythroxylon coca. Dá se také vyrábět synteticky. Na trh se kvůli lepší rozpustnosti dodává jako sůl kokainu – kokain chlorid. Má značný euforizující účinek, a proto je zneužíván jako droga. Zvyšuje subjektivní pocit síly, duševní schopnosti, odstraňuje pocit hladu a žízně. Kokain je označován jako jedna z nejnebezpečnějších drog a je také nazýván „zákeřným zabijákem“. Způsoby užívání jsou velmi pestré – šňupání, polykání, vpichování nebo kouření.

Známky užívání kokainu se projevují velmi brzy dechovými a srdečními potížemi, později je kokainista sešlý, vyhublý a má stařecký vzhled. Objevují se halucinace a psychické potíže, které kokainista nezvládá.

Crack (krek)

Je volná báze kokainu určená ke kouření. Má mohutnější a rychlejší efekt a velmi rychle vyvolává závislost. Crack je kouřen ve zvláštních dýmkách a lze jej také kouřit v cigaretách ve směsi s tabákem nebo marihuanou. Účinky se dostavují již za několik vteřin po vdechnutí. Vrcholu dosahuje účinek za 30–60 minut po požití a pak během jedné hodiny mizí. Toxikoman se dostává do stavu, kdy potřebuje novou dávku. Příznačná pro crack je značná návykovost. Člověk intoxikovaný crackem je velmi nebezpečný a také silný. Může bez varování kohokoliv ve svém okolí napadnout i zabít. Vzhledem k vysoké agresivitě a sebevražedným tendencím, které crack vyvolává, představuje velké nebezpečí pro společnost i pro samotného uživatele.

Těkavé látky

Jde o specifický druh toxikománie. K tomuto účelu se používají některé přípravky např. benzín, syntetická lepidla, aceton, éter a samozřejmě toluen. V minulosti byly zneužívány i přípravky Iron a Čikuli. Co do počtu úmrtí je tento způsob toxikománie nejnebezpečnější. Případy úmrtí již při prvním pokusu o tento způsob „fetování“ nejsou výjimkou.

Počet mladých lidí, kteří mají zkušenost s drogou stále narůstá. Spoluúčastí na řešení tohoto vážného celospolečenského problému se školství nevyhne.

(Informace i konzultaci k napsání tohoto článku poskytli pracovníci Pedagogicko-psychologické poradny v České Lípě.)

KU

Redakční poznámka:

První díl článku k drogové problematice si můžete přečíst v předchozím říjnovém čísle Zemědělské školy.

Článek mj. obsahuje zásady protidrogového působení na mládež a informace, co bychom měli vědět o drogách. Ve výčtu drog, které se nejvíce používají, jsou v této části zahrnuty halucinogeny (THC– marihuana, atropin, skopolamin, halucinogenní houby, LSD).

V dřívějších ročnících jsme se problémy s návykovými látkami zabývali např. v Zemědělské škole č. 6–7, roč. 64/2002.

Autor článku řešil otázky:

Co je potřebné v prevenci na školách uplatňovat?

Co dělat, když máme podezření na zneužívání návykových látek studentem?

O čem by měli být informováni rodiče?

Agritechnika 2003

***11. – 15. listopadu 2003
Hannover***

Mezinárodní veletrh zemědělské
techniky,
setkání vedoucích odborníků
v oblasti agrární výroby

Ohlédnutí za zemědělským rekvalifikačním kurzem

Je to již rok, co Ministerstvo zemědělství ČR schválilo rekvalifikační vzdělávací program „Kurz pro výkon obecných zemědělských činností“. Pokusili jsme se proto udělat malou bilanci uplatnění a významu tohoto kurzu v odborném zemědělském vzdělávání.

Původně byl kurz akreditován ve 27 školách zařazených do stálé vzdělávací základny Ministerstva zemědělství ČR. Při jejich výběru byl respektován požadavek plošného pokrytí celé České republiky a záruky kvalifikované odborné výuky. Do realizace se zapojily školy, které měly s tímto vzděláváním zkušenosti z minulých let i školy, které měly dostatek zájemců o rekvalifikaci. Skutečný stav zapojení jednotlivých škol do programu, počet absolventů jednotlivých kurzů a jejich celkový nárůst a časové rozložení kurzů jsou patrné z přiložené tabulky a grafů.

Akreditované školy

V současné době má k organizování kurzu akreditaci celkem 39 škol. Z toho je 29 škol ze stálé vzdělávací základny MZe ČR (rozšířené o SOŠVaZ České Budějovice a SOUz, UO a U Město Albrechtice) a zbytek tvoří školy, které mají akreditaci do konce roku 2005 a realizují rekvalifikační kurzy tam, kde o to požádaly regionální zemědělské agentury. Jedná se o tyto školy: VOŠ a SOŠ Březnice, SZeŠ Dalovice, SOUz, OU a U Fořt, SOUz Frýdek-Mís-

tek, SOUz a U Horky nad Jizerou, SZeŠ Písek, ISŠ, UO a U Slaný, SOŠ Stříbro, SZEŠ Třebíč, SOŠ Vyškov. Vzhledem k tomu, že se již nepředpokládá další růst zájemců o absolvování rekvalifikačního kurzu, nebude síť akreditovaných škol podstatně rozšiřována.

Odezva a hodnocení

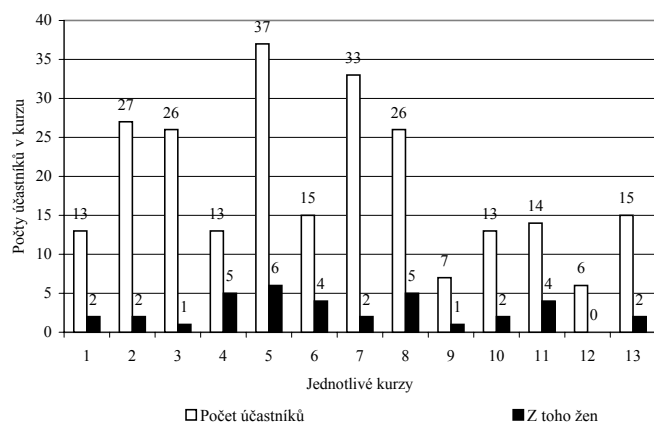
Reakce zemědělské veřejnosti na organizaci, obsah a vlastní realizaci rekvalifikačního kurzu jsou velmi pozitivní. Zatím jsme neslyšeli, jak z jednotlivých škol, tak také od účastníků kurzů, se kterými jsme hovořili, žádné zásadní negativní připomínky. Kurz si naopak chválí nejen pro jeho výsledný efekt, tj. získání osvědčení o minimální zemědělské kvalifikaci, ale také pro možnost volby části odborného obsahu kurzu s ohledem na vlastní výrobní zaměření, vstřícnost škol při organizování studia i pro odbornou erudovanost lektorů. Za důležitý aspekt považují také navázání kontaktů s ostatními účastníky kurzu, zejména pro výměnu vzájemných zkušeností.

Všeobecně pozitivně byla na výuce hodnocena účast odborníků z praxe a specialistů. V některých případech se na výuce tito externí spolupracovníci škol podíleli až z padesáti procent. Jiná situace byla v investičně náročné oblasti zemědělské techniky, kdy školy mnohdy nemohou nabídnout nejmodernější stroje a zařízení, a kdy účast odborníků

Přehled dosud realizovaných kurzů

Pořadové číslo*	Typ školy	Obec	Začátek kurzu	Konec kurzu	Počet účastníků
1.	SZeŠ a SOŠ	Poděbrady	10. 1. 2003	7. 3. 2003	13
2.	SOŠ	Vyškov	14. 2. 2003	29. 3. 2003	27
3.	SZeŠ, OU a U	Znojmo	7. 2. 2003	28. 3. 2003	26
4.	OA a SZeŠ	Bruntál	12. 12. 2002	21. 3. 2003	13
5.	ISŠ	Světlá nad Sázavou	23. 1. 2003	27. 3. 2003	37
6.	VOŠ, SZeŠ a SOUpotravinář.	Bystřice nad Pernštejnem	5. 2. 2003	17. 4. 2003	15
7.	VOŠ a SZeŠ	Tábor	18. 12. 2002	10. 4. 2003	33
8.	SOUz a OU	Černý Důl – Fořt	25. 2. 2003	7. 5. 2003	26
9.	Švehlova SOŠ	Prostějov	15. 1. 2003	16. 5. 2003	7
10.	VOŠ, SZeŠ a SOU	Chrudim	17. 2. 2003	16. 5. 2003	13
11.	SOŠ	Šumperk	2. 12. 2002	28. 4. 2003	14
12.	VOŠ a SZeŠ	Benešov	13. 2. 2003	6. 6. 2003	6
13.	NVOŠ, VZŠ, SOŠ a SOU	Boskovice	17. 2. 2003	6. 6. 2003	15

* Odpovídá číslům v sloupcích grafů 1 a 2

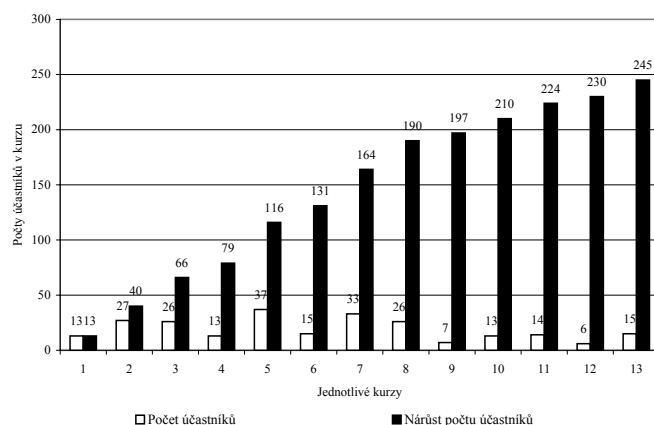

1. Přehled počtů absolventů kurzů

z firem větších prodejců na výuce může tyto nedostatky poněkud zmírnit. Velmi příznivě byly hodnoceny exkurze, při kterých měli účastníci možnost srovnání vlastních provozních podmínek s provozem jiných podniků nebo školních hospodářství. Jako citlivý problém byl vnímán termín konání kurzu. Jednoznačně převládal názor, začít s kurzy co nejdříve v zimě, aby potom co možná nejméně zasahovaly do období vlastních zemědělských prací. Velmi rozdílné byly požadavky na rozsah výuky práce s výpočetní technikou, které souvisejí se značnými rozdíly ve zkušenostech s jejím užíváním. Stejně tak rozdílné byly např. požadavky na rozsah výuky vztahující se k chovu hospodářských zvířat v souvislosti s tím, zda sami tuto činnost provozují či nikoliv. Proto citlivý přístup organizátorů k těmto otázkám byl nezbytný. Na druhé straně i samotní pracovníci škol dovedli ocenit přínos vyplývající z práce s dospělými a mnohdy velmi zkušenými pracovníky.

Očekávaný požadavek

V současné době má absolvování rekvalifikačního kurzu, a tím získání minimální zemědělské kvalifikace, význam pro čerpání vybraných podpor (dotační titul Mladý zemědělec, některé podpory v rámci programu SAPARD). Situace se však pravděpodobně brzy změní. Návrh další novely zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, kterou nyní projednává Parlament ČR stanovuje požadavek registrace zemědělského podnikatele. Jednou ze základních podmínek pro úspěšnou registraci je odborná způsobilost žadatele. Odbornou způsobilost splňuje nejen osoba s určeným klasickým zemědělským vzděláním, ale také úspěšný absolvent 300 hodinového rekvalifikačního kurzu zaměřeného na výkon obecných zemědělských činností. Návrh novely zákona však také připouští možnost splnit odbornou způsobilost započítáním nejméně pětileté zemědělské praxe v zemědělském podniku. Za nesplnění registrace jsou zemědělskému podnikateli navrhovány citelné

2. Přehled počtů absolventů kurzů

finanční sankce. Negativně by se nesplnění této podmínky mělo také promítnout do čerpání podpor a při nákupu zemědělské půdy. Tyto údaje je však zatím nutné brát pouze jako informaci.

Původní rekvalifikační kurzy

Až do konce letošního roku postačuje pro uznání zemědělské kvalifikace původní 90 hodinový rekvalifikační kurz schválený v roce 2001 Institutem výchovy a vzdělávání MZe ČR. Některé školy proto ještě organizovaly letošní kurzy jako 90 hodinové. Tím snížily jejich časovou a finanční náročnost. **Od počátku příštího roku je však nutné minimální zemědělskou kvalifikaci doložit – tam kde je vyžadována – absolvováním 300 hodinového rekvalifikačního kurzu.** To znamená, že všichni absolventi rekvalifikačních kurzů, ať to byly původní 70 hodinové nebo již zmiňované 90 hodinové kurzy, si musí rozsah kurzu rozšířit na 300 hodin. To lze jednoduše provést absolvováním rozdílového rekvalifikačního kurzu v rozsahu 210, resp. 230 hodin. **Organizace tohoto kurzu je věcí akreditované školy a podmínky jsou stanoveny ve schváleném vzdělávacím rekvalifikačním programu MZe ČR č. j. 19 879/02-2010 ze dne 15. 10. 2002.**

Návrh

Odbor výzkumu, vzdělávání a zakladatelské činnosti Ministerstva zemědělství ČR podal pro rok 2004 návrh na dotační titul Podpora získání minimální zemědělské kvalifikace. Pokud by byl tento titul pro rok 2004 schválen, mohli by účastníci rekvalifikačního kurzu absolvovaného v příštím roce a splňující stanovené podmínky pro získání dotačního titulu ušetřit podstatnou část kurzového.

Ing. Josef Matoušek, MZe ČR
Ing. Šimon Vondruška, ÚZPI

Distanční vzdělávání?

III. část

Je právě používání počítače a internetu ideální pro distanční a kombinované formy studia?

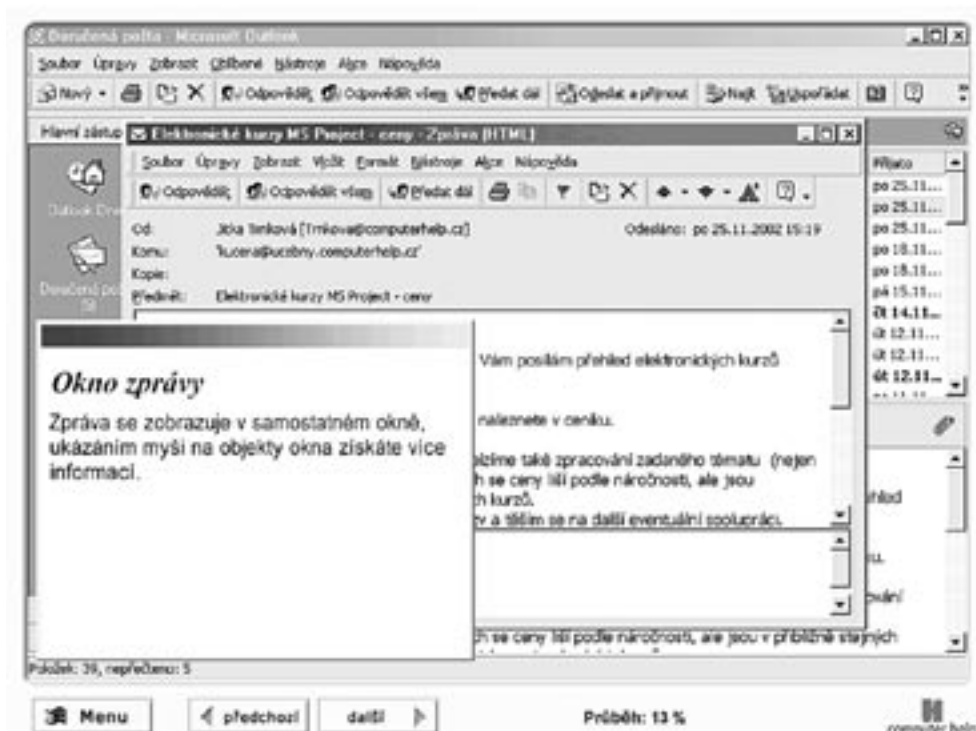
Komunikace studentů s tutorů prostřednictvím pošty, telefonu či faxu je poměrně omezená. Problematicky se předávají i obrazové i zvukové informace, procházejí odděleně a jejich přenos je mnohdy i časově náročný. Tyto nedostatky odstraňuje použití počítačů a internetu. Počítače jsou schopny jak audio tak i video prezentace. Můžeme pomocí nich provádět interaktivní výuku. Program může reagovat na odpovědi studenta a podle toho sám řídit rychlost a logistiku jeho výuky, a tak se optimálně přizpůsobovat schopnostem a znalostem studenta. Počítač umožňuje používat hypertextu, kde lze texty do sebe vnořovat, vkládat do nich audio i video nahrávky, lze texty strukturovat a můžeme řídit tempo i rytmus studia, střídát výuku i oddychové pasáže. Lze zavést dílčí testy, které se automaticky vyhodnocují, a tak student může pružně kontrolovat efektivitu svého studia a včas se vracet k částem, které dostatečně nepochopil, nebo si nezapamatoval.

Psané texty jsou a budou ovšem stále nezastupitelné. Jednak z důvodu použitelnosti v místech, kde není počítač (při cestě z a do zaměstnání, na dovolené či o víkendů na chalupě apod.), ale také proto, že většina lidí je zvyklá pracovat s tištěnými texty a je to pro ně přirozené a práce s nimi se nám jeví jako daleko přehlednější. Navíc ještě

dlouho nebude počítač standardním vybavením každé domácnosti (podle deníku METRO asi 27 % domácností v ČR), o připojení na internet nemluvě. Využití počítače v distančním vzdělávání je možné pouze tehdy, kdy je člověk schopen s počítačem pracovat zcela automaticky (tak jako s papírem a tužkou). Až bude pro něj práce s počítačem přirozená a nebude muset myslet na nic jiného, než na vlastní studium.

Na druhou stranu bez počítače je již prakticky nemožné vytvořit dobrou distanční podporu. Psaní textů, jejich vybavení obrázky, animace, střihy i práce se zvukem to vše velmi urychluje tvorbu a zlepšuje kvalitu podpor. Přitom není nutné být zrovna počítačový expert a již například pomocí programu MS Word lze vytvořit výbornou aplikaci.

Stejně tak i magnetofonové a videozáznamy neztrácejí svoji váhu. Lze je používat tam, kde není po ruce počítač a cena reprodukčních zařízení je stále velice nízká ve srovnání s cenou dobrého multimediálně vybaveného počítače. Učební texty mohou být navíc převedeny do audio podoby a student který má sluchovou paměť, může tyto nahrávky používat spolu s texty a obrázky a tím se mu podstatně usnadní studium. Pro studenty, kteří nemohou z jakéhokoliv důvodu používat zrak je audioteknika řešením. I zde

1. Příklad on-line kurzu distančního vzdělávání (Zdroj: ÚZPI Praha)

lze pro tvorbu využít počítače a audio i video sekvence lze z počítače přenést na video nebo audio pásky.

Počítač může velmi významně pomoci při studiu našich hendikepovaných spoluobčanů. Počítače mají zvukové výstupy a jsou vybaveny programy, které jsou schopny automaticky číst psaný text. Může být využito výstupů v bрейlově písmu, výstupy obrázků v reliéfní podobě, hlasové ovládání počítače a mnoho dalších velmi užitečných vlastností, které usnadní studium těmto lidem.

Internet je dalším mocným nástrojem, který stále více nabývá na důležitosti a v budoucnosti si již bez něj nelze studium představit. Je to nevyčerpatelná studnice informací. Informace zde mohou být prakticky ihned po jejich získání (dříve byla rychlost jejich šíření dána schopností jejich tisku a distribuce). Z internetu lze pohodlně tyto informace sejmout a použít i pro vlastní tvorbu studijních podpor. Jistě že s ohledem na autorské zákony.

V distanční a kombinované formě studia může tutor díky internetu se studenty rychleji komunikovat písemně (e-mail) ale třeba i pomocí videokonferencí. Tak se může diskuse zúčastnit i větší počet lidí, mohou být od sebe vzdáleni stovky kilometrů a přitom se mohou vidět, povídat si a reagovat na sebe.

Tutor může dohodnout konzultaci studentovi s příslušným odborníkem a ten se pak prostřednictvím internetu může se studentem spojit a pomoci mu. Za použití všech dostupných komunikačních technologií může poradit a vysvětlit potřebné. Student může posílat přes internet vypracované úkoly, a opět dostávat opravené, je možné také přímo zadávat testy a ty automaticky vyhodnocovat.

2. Videokonference s Tel-Hai college, Israel, v plném proudu (Foto: autor Izrael, 2003)

Tím se šetří poměrně dost času tutorovi i pedagogům, kteří příslušné testy opravují a student hned ví, jak zvládnul probíranou látku. Tutor pomocí plnění úkolů přes internetu pohodlně sleduje práci studenta a může, je-li třeba, nalézt možnost, jak studentovi pomoci, má-li problémy.

Výukové podpory lze, vzhledem k jejich struktuře na dálku modifikovat, inovovat nebo doplňovat. Organizace pak může studenta pružně informovat o důležitých změnách a skutečnostech a všech potřebných administrativních úkonech, posílat nabídky dalších kurzů a modulů. Student se může provádět různé registrace aniž by byl nucen cestovat nebo spoléhat na pomalou poštu. Lze také dohodnout různé odklady a úpravy struktury a běhu studia.

Co je třeba udělat, aby bylo možné uvedené technologie začít používat?

V současné době se velmi rozšířil počet počítačů na školách a v ostatních vzdělávacích centrech. Bohužel však mnoho z nich nesplňuje požadavky na slušný multimediální systém, o připojení k internetu nemluvě. Ve školách jsou často používány pouze pro výuku programování, hry a mnohdy k surfování po internetu. S lítostí je třeba konstatovat, že není kladený důraz na zvládnutí dostatečné uživatelské úrovně studentů a jejich vybavení potřebnými návyky. Do budoucna je třeba se pečlivě věnovat výuce pedagogů, kteří budou učit informační technologie a nejen je. Je třeba všechny vzdělavatele vybavit širokými znalostmi o možnostech použití počítačů, používání počítačů se především jim musí stát přirozené a ve své výuce musí studentům ukazovat výhody použití informačních technologií. Musí také požadovat po studentech aby počítače používali a jejich používání, aby se jim stalo přirozené. Ukázat studentům, jak mohou hledat informace na internetu, protože jak již bylo řečeno, internet je obrovská encyklopedie znalostí ze všech oborů lidského bytí. Studenti musí pochopit, že používání počítače již patří k základní gramotnosti, stejně jako čtení a psaní.

Je třeba se intenzivně věnovat vybavení škol a vzdělávacích institucí potřebnou technikou a připojením k internetu. Pak bude možné studentům poskytnout odpovídající úroveň znalostí a učitelům přístup k internetu a počítačům tak, aby mohli bez problémů rozšiřovat svoje znalosti nejen distanční formou studia.

Při výběru počítačové platformy a softwarové podpory je třeba brát v úvahu potřeby společnosti a rozšířenosti té které technologie, operačních systémů, nebo specializovaných programů.

Ing. Petr Míklenda
ÚZPI Praha

Povinnosti pěstitelů zemědělských komodit

Dovolte mi seznámit vás s několika zákony, které přispívají k ochraně životního prostředí. Nejprve několik slov k **zákonu o hnojivech – zákon 156/1998 Sb.** V § 8 řeší tento zákon skladování hnojiv, které dále rozvádí ve vyhlášce č. 274/1998 Sb. Strojená hnojiva skladujeme odděleně na zpevněné ploše s nepropustným povrchem, nejlépe ve skladech. Naší povinností je vést dokladovou evidenci o příjmu, výdeji a množství skladovaných hnojiv. Statková hnojiva musí být skladována tak, aby nemohlo dojít k znečištění vody.

Dále §7 vyhlášky č. 274/1998 Sb. ukládá povinnost vést evidenci hnojiv, statkových hnojiv, pomocných půdních látek, pomocných rostlinných přípravků a substrátů. Evidence musí být vedena na každý porost a dřevinu, kde uvádíme termín aplikace, u statkových hnojiv druh a dávku v t na 1 ha. Minerální hnojiva uvádíme odděleně, dělíme je na dusíkatá, fosforečná, draselná, hořčnatá a vápenatá. U každého uvádíme druh a přepočtenou dávku čistých živin v kg na 1 ha. Dále uvádíme pomocné látky a stopové prvky, a to v kg účinné látky na 1 ha. Údaje o obsahu čistých živin a stanovení požadavků na hnojiva nám udává vyhláška č. 271/ 1998 Sb.

Další povinnosti vyplývají ze **zákona č. 147/1996 Sb.** v platném znění o rostlinolékařské péči, kde přímo § 4 vymezuje **základní povinnosti** právnických a fyzických osob.

Základní povinnosti :

1. Omezovat výskyt a šíření škodlivých organismů tak, aby v důsledku jejich přemnožení nevznikla škoda jiným osobám, a aby nedošlo k poškození životního prostředí a zdraví lidí nebo zvířat.
2. Ohlásit výskyt nebo podezření z výskytu karanténního škodlivého organismu, stanoveného v prováděcím předpise, příslušnému orgánu rostlinolékařské péče buď přímo nebo prostřednictvím obce.
3. Provádět ošetřování rostlin, rostlinných produktů nebo jiných předmětů proti škodlivým organismům jen registrovanými přípravky nebo pomocnými prostředky způsobem stanoveným v § 29 a způsobilými mechanizačními prostředky (§ 35 a 37).

V základních povinnostech zmíněný § 29 zákona nám stanovuje, jak máme zacházet s přípravky. Přípravky se smějí používat v souladu s návodem k jejich použití a s ostatními údaji uvedenými na obalu. Tedy přípravek musí být v úředním registru, nesmí mít prošlou dobu použitelnosti a pokud jej kombinujeme s jiným přípravkem, musí být tato

kombinace schválena. Při zacházení s přípravky je každý povinen postupovat tak, aby nebyly poškozeny pěstované rostliny ani zdraví zvířat a životní prostředí.

Výběr přípravků provádíme s ohledem na ochranná pásma povrchových a podzemních vod tak, aby nedošlo k jejich znečištění. O použití každého přípravku je povinností vést řádnou evidenci, která musí být uchovávána po dobu nejméně tří let, jak udává vyhláška č. 91/2002 Sb. V této zákonem stanovené evidenci se uvádí katastrální území, parcelní číslo, datum a hodina použití přípravku, druh rostliny, případně vegetační stádium, k jakému účelu byl přípravek použit (plevel, živočišný škůdce, plíseň,...). Dále uvádíme název přípravku, výrobní číslo a dávku na jednotku, způsob použití (postřik, poprašování, aplikace granulí), rozsah použití (celková ošetřená plocha), celkové množství použitého přípravku, kdo aplikaci provedl. Vzor je uveden v příloze č. 8 k vyhlášce č. 91/2001 Sb.

Další uvedený § 35 zákona stanovuje, že postřikovače mimo postřikovačů poháněných ručně, motoricky nebo stlačeným plynem o objemu zásobníku kapaliny do 20 l, musí být testovány.

Ještě se vrátíme k § 29 – **zacházení s přípravky**. V bodě 4 je stanoveno použití přípravků, které jsou označeny na základě rozhodnutí o jejich registraci jako vysoce toxické a toxické. Použití uvedených přípravků musí právnická nebo fyzická osoba, jestliže je používá v rámci podnikání, oznámit krajské hygienické stanici nejméně 48 hodin před zahájením aplikace (výjimkou náhlého napadení rostlin škodlivými organismy). Použití těchto přípravků mimo uzavřené objekty musí být současně oznámeno též na příslušnému místnímu obecnímu úřadu. Oznámení musí obsahovat příslušné údaje (viz zákon). Do 48 hodinové lhůty se nezapočítávají státní svátky, dny pracovního klidu a pracovního volna.

Důležitý § 30 se zabývá ochranou včel, zvěře, ryb a některých dalších necílových organismů při používání přípravků. „Ošetřovatel porostu“ je povinen učinit opatření k ochraně včel, zvířat, ryb stanovená v tomto § zákona a v prováděcím právním předpisu, Vyhlášce MZe ČR č. 90/2002 Sb.

Ošetřovatel porostu nesmí aplikovat přípravky toxické pro včely, pokud nemá k dispozici informace o umístění stanovišť včelstev (včetně kočovných) z obecního úřadu nebo od chovatelů včel včetně hromadného letu včel. Přípravky toxické pro včely nesmí být aplikovány na rost-

liny navštěvované včelami. Přípravky pro včely škodlivé nesmí být aplikovány v době, kdy včely létají na rostliny navštěvované včelami, ani letecky na pozemcích, přes které probíhá hromadný let včel za zdrojem snůšky, sledovatelný ze země zrakem a sluchem. Přípravky pro včely škodlivé lze aplikovat po ukončení denního letu včel a to nejpozději do 23. hodiny každého dne.

Rostliny navštěvované včelami jsou kvetoucí rostliny nebo stromy a jiné dřeviny při výskytu medovice nebo jiných sladkých tekutin vylučovaných těmito rostlinami. Kvetoucím porostem je společenstvo rostlin, v němž na jednom čtverečním metru jsou v době ošetření přípravkem v průměru více než dvě kvetoucí rostliny. Průměrný počet kvetoucích rostlin včetně kvetoucích plevelů se zjišťuje v pásích jedenkrát sto metrů na pěti místech do výměry 10 ha.

Chovatel včel je povinen každoročně do konce února nahlásit obecnímu úřadu umístění trvalých stanovišť včelstev, nové umístění stanovišť včelstev nahláší pět dní před jejich přemístěním.

Ošetřovatel porostu nesmí v rámci podnikání aplikovat na pozemcích, jež jsou součástí honitby, přípravky, které jsou nebezpečné pro zvířata, pokud nebyla tato aplikace oznámena okresní veterinární správě a státní rostlinolékařské správě nejméně 48 hodin a uživateli honitby nejméně tři dny před jejich započítáním. Do oznámení se uvede obec, katastr, katastrální číslo pozemku, název přípravku, účel použití přípravku, den a čas aplikace.

Další opatření k ochraně zvěře, suchozemských obratlovců, ryb a dalších vodních organismů jsou uvedena v § 11 až 15 vyhlášky č. 90/2002.

Skladování přípravků stanovuje zákon o rostlinolékařské péči č. 147/1996 Sb. v platném znění v § 27 a dále vyhláškou č. 91/2002 Sb. v § 13.

Přípravky musí být uskladněny v originálních obalech podle druhů odděleně od jiných výrobků a mimo dosah látek, které by mohly ovlivnit vlastnosti skladovaných přípravků. Zároveň musí být odděleně uskladněny přípravky s prošlou dobou použitelnosti a průběžně vedena evidence o příjmu a výdeji přípravků a o skladování přípravků s prošlou dobou jejich použitelnosti.

Skladovací prostor musí přípravky a pomocné prostředky chránit před povětrnostními vlivy, současně okolní prostředí chránit před vlivy skladovaných přípravků, a to i při havárii, požáru nebo záplavě, a současně chránit před

proniknutím skladovaných přípravků do podloží a veřejné kanalizace. Sklad musí umožnit bezpečnou manipulaci s přípravky, současně i očistu předmětů a ploch ve skladovacím prostoru v případě jejich kontaminace a musí umožnit i skladování přípravků v souladu s podmínkami uvedenými na etiketě (např. v uzavřených skříních).

Skład musí být vybaven dostupným zdrojem vody, osvětlením, lékárníčkou, prostředky k asanaci skladovaných prostor, osobními ochrannými pracovními prostředky, zařízením k průběžnému měření teploty a relativní vlhkosti.

Nově od 1. ledna 2003 pověřené obecní úřady rozhodují ve svých obvodech o **plnění povinností právnických a fyzických osob** – § 4 písm. a) bodu 1 **zákona č. 147/1996 Sb.**, o rostlinolékařské péči v platném znění při výskytu a šíření plevelů, jakožto škodlivých organismů podle § 2 odst. 5 **zákona č. 147/1996 Sb.**, v platném znění, které se šíří na neobdělávané a nezemědělské půdě, a které ohrožují životní prostředí, zdraví lidí a zvířat. Pokuty jsou příjmem obce s pověřeným obecním úřadem.

Nově byla vyhlášena **Nitrátová směrnice** (nařízení vlády č. 103/2003) platná od 1. ledna 2004.

Pro výrobce osiva a sadby je závazný **zákon č. 219 z 25. června 2003** o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změnách některých zákonů (**zákon o oběhu osiva a sadby**).

Ing. Ivo Šébl

Státní rostlinolékařská správa Rychnov nad Kněžnou

Příště vás seznámíme s problematikou registrace a rostlinolékařských pasů.

Učitelům odborných předmětů

Střední zemědělská škola Klatovy s Pedagogickým centrem Plzeň uspořádaly ve čtvrtek 23. října 2003 v prostorách školy seminář „**Výrobní faktor práce v zemědělském provozu**“.

Seminář byl zaměřen na vybrané otázky pracovního práva, mzdy, daně a agrární trh práce. Akce je akreditována MŠMT ČR v rámci programu DVVP.

Více si přečtete v příštím čísle.

Predvstupová príprava Slovenskej republiky do EÚ

III. časť

Kohézny fond

Bol zriadený v roku 1993 a je určený na podporu projektov v oblasti životného prostredia a dopravy.

Oprávnenie čerpať prostriedky z Kohézneho fondu majú členské štáty EÚ, ktorých hrubý domáci produkt na obyvateľa v parite kúpnej sily je nižší ako 90 % priemeru EÚ.

V súčasnosti využívajú prostriedky Kohézneho fondu Španielsko, Portugalsko, Grécko a Írsko.

Rozpočet pre tento fond na roky 2000–2006 je 18 miliárd EUR.

Po vstupe do EÚ budú oprávnené čerpať prostriedky Kohézneho fondu všetky kandidátske krajiny, vrátane Slovenska.

Finančné zabezpečenie regionálnej politiky EÚ

Regionálna politika je spoločnou politikou Európskej únie, ktorá jej umožňuje použitie viac ako 35 % rozpočtu EÚ na podporu znevýhodnených regiónov.

Na roky 2000–2006 je pre realizáciu regionálnej politiky vyčlenených z rozpočtu Európskej únie objem finančných prostriedkov vo výške 213 miliárd EUR, z čoho 195 miliárd je určených pre štrukturálne fondy a 18 miliárd pre Kohézny fond. Ďalšie členenie finančných prostriedkov

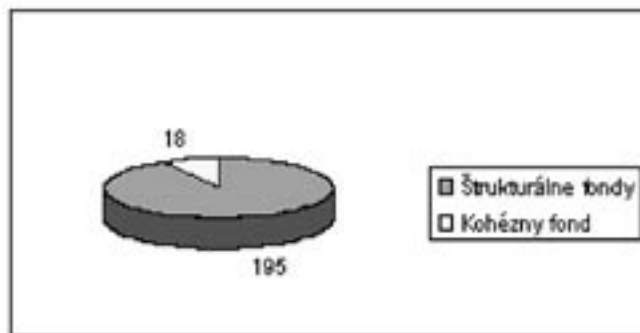
podľa jednotlivých štrukturálnych fondov uvádzajú nasledovné schémy a grafy.

Štrukturálna pomoc EÚ na roky 2000 až 2006:

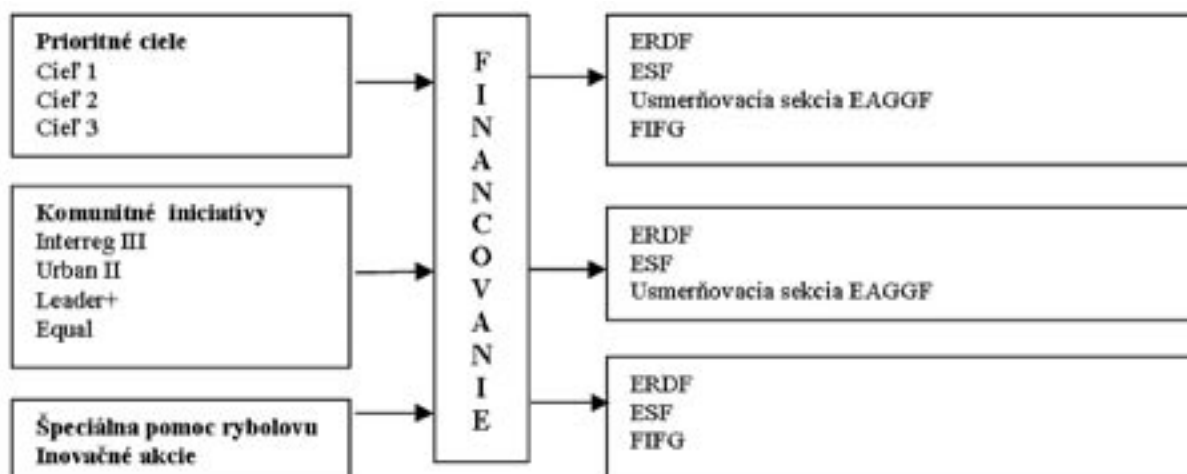
Štrukturálne fondy	195 mld. EUR
• Prioritné ciele	182,45 mld. EUR
<i>Cieľ 1</i>	<i>135,90 mld. EUR</i>
<i>Cieľ 2</i>	<i>22,50 mld. EUR</i>
<i>Cieľ 3</i>	<i>24,05 mld. EUR</i>
• Komunitné iniciatívy	10,44 mld. EUR
• Rybolov	1,11 mld. EUR
• Inovačné akcie	1 mld. EUR

Kohézny fond	18 mld. EUR
<i>S p o l u</i>	<i>213 mld. EUR</i>

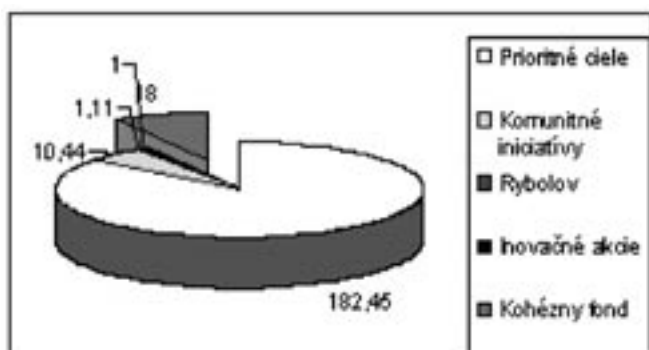
Sumy sú uvedené v cenách roku 1999.

2. Podiel finančných prostriedkov určených pre štrukturálne fondy a kohézny fond pre roky 2000–2006

1. Tematické oblasti a ich financovanie cez štrukturálne fondy

3. Prerozdelenie štrukturálnych fondov a kohézneho fondu pre roky 2000–2006 podľa aktivít

Predvstupová pomoc pre kandidátske krajiny

Pri stanovení finančnej perspektívy na obdobie rokov 2000–2006 (Agenda 2000) Európska únia vyčlenila prostriedky na podporu kandidátskych krajín v procese integrácie, poprípade v počiatočnom období členstva v EÚ.

Kandidátske krajiny špecifikovali problémy v infraštruktúre, priemysle, službách, poľnohospodárstve, životnom prostredí a iných oblastiach.

Európska únia podporuje kandidátske krajiny prostredníctvom troch nástrojov: PHARE, ISPA a SAPARD, ktoré zároveň slúžia ako príprava na administráciu a čerpanie prostriedkov štrukturálnych fondov.

PHARE – Služi na skvalitňovanie inštitúcií, administratívy a štátnych orgánov, s cieľom zabezpečiť správnu aplikáciu práva Spoločenstva a podporovať nové investície v sociálnej a hospodárskej oblasti, kde sú najviac potrebné (infraštruktúra, obchod, sociálna oblasť).

ISPA (Predvstupový nástroj pre štrukturálnu politiku) – Sleduje líniu Kohézneho fondu pri financovaní výstavby veľkých projektov v oblasti ochrany životného prostredia a dopravy.

SAPARD Špeciálny predvstupový program pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka) – Podporuje úsilie kandidátskych krajín pridať sa k Spoločnej poľnohospodárskej politike EÚ. Obsahuje nástroje týkajúce sa prispô-

bovania štruktúry poľnohospodárstva, kvality potravín a ochrany spotrebiteľa, rozvoja vidieka, ochrany životného prostredia a technickej pomoci.

Predvstupová pomoc na roky 2000–2006 pre 10 kandidátskych krajín:

PHARE	10 920 mil. EUR
ISPA	7 280 mil. EUR
SAPARD	3 640 mil. EUR
S p o l u	21 840 mil. EUR

Legislatíva upravujúca štrukturálne fondy

- *Nariadenie Rady (ES) č. 1260/1999* zo dňa 21. júna 1999 ustanovujúce všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch.
- *Nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999* zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a garančného fondu (EAGGF)
- *Nariadenia Rady (ES) č. 1263/1999* z 21. júna 1999 o finančnom nástroji na usmernenie rybolovu (FIFG)
- *Nariadenie Rady (ES) č. 2792/1999* ustanovuje podrobné pravidlá a opatrenia, týkajúce sa štrukturálnej pomoci Spoločenstva v odvetví rybného hospodárstva
- *Nariadenia (ES) č. 1783/1999* Európskeho parlamentu a Rady z 12. júla 1999 o Európskom fonde regionálneho rozvoja (ERDF)
- *Nariadenia (ES) č. 1784/1999* Európskeho parlamentu a Rady z 12. júla 1999 o Európskom sociálnom fonde (ESF)
- *Nariadenie Komisie (ES) č. 1685/2000* z 28. júla 2000 ustanovujúce podrobné pravidlá pre implementáciu Nariadenia Rady (ES) č. 1260/1999 s ohľadom na oprávnenosť výdavkov pre činnosti spolufinancované štrukturálnymi fondmi
- *Nariadenie Rady (ES) č. 1447/2001* z 28. júna 2001, ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie (ES) 1260/1999, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o štrukturálnych fondoch

Ing. Margita Štefániková

Pokračovanie nabudúce

Informační centrum Evropské unie

při Delegaci Evropské komise v České republice

Nový průzkum Eurostatu v oblasti investic do vzdělávání a školství v EU25

Z nové zprávy Eurostatu zveřejněné dne 29. srpna 2003 a zabývající se veřejnými výdaji na vzdělání vyplývá, že

členské státy EU v průměru věnují na vzdělávání pět procent svého HDP; tento údaj vychází z dat roku 1999. Mezi jednotlivými zeměmi však v tomto směru panují velké rozdíly – od 3,6 procent v Řecku přes 7,5 procent ve Švédsku až po 8,1 procent v Dánsku. V EU15 činily v průměru vý-

daje veřejného sektoru na vzdělání 10,4 procent rozpočtu. Výdaje Dánska, Irska, Portugalska a Švédska na vzdělávání činily přes 12 procent jejich veřejného rozpočtu, zatímco Německo, Řecko a Itálie vydaly v tomto směru méně než 10 procent rozpočtu. V průměru se v EU15 vydalo na žáka/studenta 5222 eur. V budoucích členských státech se tyto výdaje liší od 4266 eur na Kypru a 2835 eur v České republice až po 1875 eur v Polsku a 1716 eur v Lotyšsku.

Nové granty EU na ochranu životního prostředí v budoucích členských státech

Evropská komise schválila uvolnění finančních prostředků na 14 projektů ochrany přírody v šesti budoucích členských státech v rámci programu LIFE-Nature 2003. Projekty pomohou zřídit celounijní síť Natura 2000, a to jak fyzickou obnovou chráněných oblastí, tak i zaváděním struktur udržitelné správy oblastí a posilováním veřejného povědomí.

Ve výběrovém kole roku 2003 obdržela Komise 182 žádostí ze současných a budoucích členských států. Mezi vítězi byly Estonsko, Maďarsko, Lotyšsko, Rumunsko, Slovinsko a poprvé i Slovensko. Významným kritériem při hodnocení projektů během výběru je trvalá udržitelnost opatření v rámci programu LIFE-Nature. Zvláštní pozornost se také věnuje zapojení občanů a místních komunit.

Bezpečné zacházení s GMO: Cartagenský protokol o biologické bezpečnosti se stal zákonnou normou

Účelem protokolu je chránit biologickou rozmanitost a lidské zdraví před případnými riziky vyplývajícími z geneticky modifikovaných organismů (GMO) založením jednoznačného právního rámce pro jejich přeshraniční

pohyb. Postup zvaný Advanced Informed Agreement (AIA, Dohoda o informovanosti předem), zavedený protokolem, umožní jednotlivým státům přijímat ve věcech dovozu GMO určených pro zavedení do životního prostředí informovaná rozhodnutí. Dodávky komodit s GMO budou muset splňovat určité konkrétně stanovené dokladové náležitosti. Nabytím účinnosti by se protokol měl stát podmínkou, aby jej ratifikovalo ještě více zemí, což by zajistilo jejich účast na Prvním setkání smluvních stran, plánovaném na únor 2004 v Malajsi.

Ve Víšegrádské čtyřce představují potravinářské normy stále ještě bolavou záležitost

V květnu Evropská komise České republiky, Maďarsku, Polsku a Slovensku připomněla, že podniky působící v zemědělství a potravinářství potřebují urychlenou modernizaci, aby byly schopny splnit unijní normy týkající se veterinárních, a fytosanitárních opatření stejně jako veřejného zdraví. Některé firmy v přistupujících zemích mají sjednána přechodná období, která jim umožní pokračovat v odbytu na domácím trhu a přitom současně provádět modernizaci. Většina potravinářských podniků však přechodná období nemá, a proto stojí před hrozbou uzavření, nesplní-li do 1. května 2004 normy platné v EU. Jednou z možností řešení této situace je rozšíření seznamů podniků používajících výhod přechodného období.

Komise zahájila provoz nového portálu na pomoc občanům EU při hledání práce

Slavností zahájení se uskutečnilo dne 19. září v rámci konference zaměřené na zvýraznění významu zvýšených investic do kvalifikace, vzdělávání a odborné přípravy pro evropskou ekonomiku.

Ekologické zemědělství drží krok se zeměmi Evropské unie

Jednou z oblastí, ve kterých se České republice daří držet krok s Evropskou unií, je i stále aktuálnější ekologické zemědělství. ČR sice nedosahuje v počtu farem, ani v poměru ekologicky obhospodařované půdy úrovně evropských průkopníků (Rakousko či skandinávské země), evropský průměr však převyšuje.

Mezi kandidátskými zeměmi si v této oblasti dokonce drží prvenství. Zajímavostí snad je i to, že první tři tak-

to orientované podniky existovaly v ČR již před rokem 1989.

Ke konci loňského roku hospodařilo v ČR 717 ekologických zemědělců (tj. necelá tři procenta farmářů), kteří působili na 235 136 ha zemědělské půdy (což je 5,5 procenta zemědělského půdního fondu). Průměr EU v počtu ekologických farem činí něco málo přes dvě procenta, podíl takto obdělávané půdy je zhruba tři a půl procenta. Kandi-

dátské země ČR v obou ukazatelích s přehledem převyšuje, například průměr takto obhospodařované půdy dosahoval ke konci roku 2001 v těchto státech 0,28 % a v ČR přesahoval už tehdy 5 %. Na dalších příčkách se drží Slovensko, Estonsko a Maďarsko.

Pod ekologickým zemědělstvím (EZ) se rozumí hospodaření, které využívá obnovitelné zdroje a recyklaci, upřednostňuje vnitropodnikový koloběh před externími zdroji či zajišťuje zvířatům co nejlepší zacházení a přírodní krmiva. Ekologičtí zemědělci také aplikují techniku šetrnou k životnímu prostředí, tedy uplatňují zejména biologické a mechanické pěstelské metody a nepoužívají či omezují umělá hnojiva a chemikálie (například pesticidy, herbicidy, růstové hormony a antibiotika).

I přes tato přísná kritéria a omezení zájem farmářů o ekologické zemědělství rok od roku roste, a to zejména díky dotacím, jimiž jak stát, tak EU tento druh hospodaření podporuje. V EU je ekologické farmaření nejdynamičtějším zemědělským sektorem – od roku 1993 roste o 25 až 30 % ročně. Počátkem 90. let si totiž zvýšené nároky spotřebitelů na bezpečnost potravin a stále hlasitější volání po ohleduplném přístupu k životnímu prostředí vynutily jiný přístup ke společné zemědělské politice.

Takzvaná MacSharryho reforma (podle tehdejšího komisaře pro zemědělství Raye Mac Sharryho) z roku 1992

proto zavedla mj. podpory pro zemědělce uplatňující ekologická hlediska, vyčlenila příspěvky na zalesňování zemědělské půdy a na programy set-aside (půda v klidu). Také nejnovější reforma zemědělské politiky EU počítá, zřejmě od roku 2007, s takzvanou jednotnou zemědělskou platbou, jejíž výše se bude odvozovat právě od dodržování ekologických standardů.

V ČR je EZ ošetřeno od roku 2001 zákonem číslo 242/2000 Sb. Ten navazoval a upřesnil metodický pokyn Ministerstva zemědělství ČR z června 1993, který tehdy sjednotil do té doby individuální směrnice jednotlivých farem. Zákon též definuje a umožňuje označení takto vyrobených produktů značkou „BIO“.

Největší nedostatky má Česká republika podle Akčního plánu 2003 ministerstva zemědělství v samotné bioprodukcii. Biopotraviny tvoří zhruba 0,06 % trhu s potravinami. Přesto v roce 2002 činil podle odhadů Green marketingu celkový obrat na českém trhu s biopotravinami 150 až 200 milionů korun. Více než polovina biopotravin se prodala v supermarketech.

Ekologické zemědělství, respektive farmy jsou též úzce spojeny s agroturistikou a přidruženou výrobou. Ta představuje pro jednotlivé farmy další nezanedbatelný zdroj příjmů.

EkoList

Tradiční chovatelský den v Třebíči

Program

Třináctého a čtrnáctého září 2003 se v Třebíči – Za Polankou konal již XII. ročník chovatelského dne. Tuto významnou zemědělskou akci organizuje každým rokem Střední zemědělská a ekonomická škola Třebíč, společně se Svazem chovatelů českomoravského Belgického koně ČR, Svazem koní Moravy a Slezska – spolek Třebíč, Školním statkem a Okresní agrární komorou Třebíč.

Cílem organizátorů bylo představit široké veřejnosti chov teplokrevných i chladnokrevných koní, chovy vybraných plemen skotu, prasat, ovcí, koz a drobného domácího zvířectva. Vedle toho se k prohlídce nabízela i výstava zemědělské mechanizace a bohatý kulturní i sportovní program spojený s prodejem biopotravin z koží farmy Ratibořice.

Již v sobotu dopoledne projížděl po třebíčském náměstí průvod koňských spřežení s kočáry v doprovodu sedlových koní. Veřejnosti tak byla předvedena ukázka vybraných koní a současně vyhlášena pozvánka na hlavní nedělní program.

V neděli dopoledne proběhlo posuzování plemenné hodnoty hřebců, klisen a hříbat před odbornou komisí Asociace chovu koní (ASCHK) České republiky a soutěž v sedlovém parkuru ZM (překážky 80 cm).

Na odpoledne byl připraven bohatý sportovní program v různých disciplínách jezdeckých, vozatajství, drezúry a souťaž ve slalomu s kládou. K dobré pohodě hrála reprodukováná hudba a bylo zajištěno i bohaté občerstvení.

Zhodnocení

Chovatelský den byl zdrojem poznatků a informací pro drobné chovatele, podnikatele, soukromé zemědělce, zemědělské organizace a pro všechny, kteří se o zemědělskou oblast vážně zajímají. Zároveň posloužil k propagaci zemědělství v našem regionu a měl se stát i motivujícím faktorem pro mládež, která pro nás znamená budoucí perspektivu a zdroj potenciálních žáků.

V současné době, kdy naše zemědělství stojí těsně před vstupem do EU a potýká se s krajně nepříznivými existenčními problémy, je ze strany veřejnosti o zemědělství a tím i o zemědělské školství podstatně menší zájem, než tomu bylo v minulosti. Příčiny malého zájmu mládeže o zemědělské vzdělání stojí mimo naši školu a nám nezbyvá, než neustále prokazovat důležitost a význam zemědělství pro společnost. Právě nyní, kdy se rozhoduje o budoucím postavení českých zemědělců v EU, je dosažení plné konkurenceschopnosti s ostatními členskými zeměmi a udržení rozměru českého zemědělství velmi důležité.

Vlastní průběh

Hlavní program v nedělním odpoledni slavnostně zahájil ředitel chovatelského dne a Střední zemědělské a ekonomické školy Ing. Klička, CSc. Po něm pak vystoupil předseda Svazu chovatelů koní Moravy a Slezska MVDr. Procházka, který připomněl význam chovu koní na našem okrese a nastínil i perspektivu do budoucnosti. Pak proběhlo vyhlášení vítězů z dopoledního hodnocení plemenných koní a skokové soutěže sedlového parkuru.

Sportovní program měl čtyři části. Nejdříve proběhla vozatajská soutěž chladnokrevných koní, jako VI. ročník memoriálu L. Svobody. Zde poprvé zvítězil pan Kabátek z JK SZEŠ Třebíč před panem Kartusem z přípuštěcí stanice Zbýšov u Slavkova. Poté následoval vozatajský parkur o pohár předsedy Zemědělského svazu Třebíč, ve kterém zvítězil Jan Růžička z Třebíče s teplokrevnými klisnami z vlastní stáje. Další disciplínou byl sedlový parkur kategorie „Z“ (výška překážek 110 cm), ve kterém zvítězila Markéta Dokulilová na koni Ken z JS Sokolí u Třebíče.

Zajímavým zpestřením sportovního odpoledne byla drezúra westernových koní podle metody Pata Pareillyho. Jednalo se o vystoupení dvou cvičitelů v ovládání koní pohyby rukou a těla bez základních jezdeckých pomůcek.

Na závěr chovatelského dne byl zorganizován slalom těžkých koní s taženou zápřeží. Zápřež tvořila 5 m dlouhá kláda, se kterou musel kočí projet mezi překážkami (kuže-

ly) postavenými za sebou v určité vzdálenosti. Soutěž se jela na čas a měla imitovat práci kočího v lese při přibližování dřeva. Tuto soutěž vyhrál pan Peštál st. z Pocoucova před panem Krajmerem z Kněžic. Jejich precizní ovládání koní bylo výsledkem dlouholeté práce lesních dělníků. Po každé soutěži proběhlo dekorování vítězů a defilé všech jezdců.

Vystoupení v obou dnech se zúčastnilo celkem 15 vystavovatelů a 54 soutěžících ve všech kategoriích. Hodnocení plemenných koní před komisí se zúčastnilo 39 koní od 21 chovatelů.

Závěr

Letošní chovatelský den lze hodnotit díky příznivému počasí jako velmi zdařilý. Organizátorům se podařilo zajistit plynulý průběh všech soutěží a bez větších nedostatků proběhla i příprava výstavní plochy, závodiště a doprava exponátů. Účast návštěvníků ze strany veřejnosti byla jedna z největších za posledních pět ročníků. Tento den, jako svátek zemědělců, chovatelů koní a jiných hospodářských zvířat, se stal již tradicí a má tak zajištěnou perspektivu i do příštích let. Vždy je co zlepšovat, a tak se necháme překvapit novým programem, který nám organizátoři připraví při pořádání již XIII. ročníku chovatelského dne v roce 2004.

Ing. Lubomír Klička, CSc.
SZEŠ Třebíč

Znáte velkou moderní českou pětidílnou zahradnickou encyklopedii –

Zahradnický slovník naučný?

Ústav zemědělských a potravinářských informací nabízí tuto jedinečnou encyklopedii studentům a zaměstnancům škol a učilišť s 30% slevou (plná cena všech 5 dílů je 2 100 Kč).

Možno objednávat i e-mailem na adrese: pokorny@uzpi.cz, telefonicky na čísle 227 010 315 nebo písemně:

ÚZPI – odbyt
Slezská 7
120 56 Praha 2

Úspěch SOU a OU Opočno na 30. mistrovství ČR v orbě

V pátek 19. 9. 2003 se v Bohuslavicích nad Metují ko-nalo za nádherného slunečního počasí 30. mistrovství ČR v orbě. Spolupředatelem této celostátní akce bylo SOU a OU Opočno.

První oráči přijížděli do Opočna v úterý. Ve čtvrtek probíhala cvičná orba na parcele za Bohuslavicemi směrem na Slavětín. Večer následoval bohatý program v Kodymově národním domě. Po zahájení a projevech organizátorů, rozhodčích a hostů zazpíval pěvecký sbor při ZŠ v Opočně, tančili „Zlatáci“ a sestry Švandovy. Pro všechny účastníky připravili žáci společně s mistry SOU a OU Opočno raut, po kterém si někteří prohlédli opočenský zámek. Tato večerní prohlídka byla velice zajímavá, nejvíce nás upoutala zbrojnice. Kdo ještě nechtěl jít spát, mohl v Kodymově národním domě poslouchat příjemnou country kapelu pod vedením pana Karla Kluga mladšího.

V pátek v 8, 30 hodin se z depa v Bohuslavicích nad Metují vydal průvod všech traktorů v čele s koňským spřežením. Po příjezdu na soutěžní pozemek a po slibu oráčů začala v 10 hodin orba naorávky. Současně začala i soutěž v orbě s koňmi, které se zúčastnilo 7 oráčů. V kategorii klasických dvouradličných jednostranných pluhů soutěžilo 15 oráčů, v kategorii otočných oboustranných dvouradličných pluhů 5 oráčů a v kategorii otočných oboustranných čtyřradličných pluhů reprezentovali 3 oráči.

Souběžně probíhaly soutěže „Traktor silák“ a „Traktor tahoun“, které přilákaly mnoho návštěvníků. Ti si také mohli v průběhu dne prohlédnout zemědělskou techniku

od téměř padesáti vystavovatelů. Mnohé stroje byly předváděny v akci přímo na poli.

Zpestřením byl doprovodný program. Po celý den předváděli své umění mladí kováři z SOU Jaroměř, odpoledne před hlavní tribunou vystoupily mažoretky ze ZUŠ Opočno, viděli jsme ukázky parkurového ježdění v podání jezdců stáje Bohuslavice, mohli jsme obdivovat rychlost zásahu hasičů z Nového Města nad Metují a Bohuslavic při ukázce vyprošťování „řidiče“ z hořícího vozu. Nad hlavami diváků se kolem druhé hodiny odpoledne do vytyčeného cíle snesli 3 parašutisté z Nového Města nad Metují. K dobré náladě po celé odpoledne hrála Opočenka.

Krátce před čtvrtou hodinou byly vyhlášeny výsledky.

V kategorii klasických dvouradličných jednostranných pluhů zvítězil **Václav Milík** z FUCHS OIL ZETOR teamu před **Miroslavem Ondrůškem** ze Zemědělské farmy bratrů Tykalových a **Josefem Hloucalem** juniorem z FUCHS OIL teamu.

Kategorii otočných oboustranných dvouradličných pluhů vyhrál **Aleš Malý** z SOU a OU Zábřeh před **Tomášem Marcelem** z SOUz a OU Podbořany a naším soutěžícím **Josefem Holečkem** ze SOU a OU Opočno.

V kategorii otočných oboustranných čtyřradličných pluhů první místo obsadil **Jan Ondrůšek** z týmu Holásek – Martiník, druhé místo získal **Miroslav Brýna** ze SOME teamu a třetí **Zdeněk Ondra** z Kverneland Czech teamu.

Cvičná orba v podání Josefa Holečka

Nástup oráčů před vyhlášením výsledků

V kategorii koňských jednoradličných otočných pluhů zvítězil **Ladislav Vydra** a v kategorii klasických jednostranných pluhů **Vlastimil Čmejla**.

tího místa pana Josefa Holečka i dobře zvládnutá příprava a vlastní průběh soutěže, na jejíž organizaci se podíleli všichni zaměstnanci.

30. mistrovství ČR v orbě je už ale za námi. Velkým úspěchem SOU a OU Opočno byla kromě pěkného tře-

Ing. Jiří Mlateček
SOU a U Opočno

Mistrovství České republiky v orbě je velkým úspěchem i dalších našich škol, jak můžete vyčíst z výsledkové listiny, kterou redakci poskytl hlavní rozhodčí Ing. Jan Cholenský.

Výsledková listina 30. mistrovství republiky v orbě 19. 9. 2003

Cellkové pořadí	Jméno a příjmení	Body celkem	Tým	Vysílací organizace
Klasický dvouradličný jednostranný pluh				
1	Václav Milík	257,5	FUCHS OIL ZETOR team	N+N Košátky, Agros Kojice
2	Miroslav Ondrůšek	246,5	Zem. farma bratři Tykalovi	Zem. farma bratři Tykalovi
3	Josef Hloucal jun.	240,5	FUCHS OIL team	FUCHS OIL CORP. Praha
4	Antonín Krátký	230,5	ČSOB Leasing a. s. H. K.	Kverneland Czech Beroun
5	Michal Trtek	216,5	SOUZ Uh. Brod	SOUZ Uh. Brod
6	Rudolf Drašík	202	Agro Slatiny a. s.	Agro Slatiny a. s.
7	Jiří Novotný	185,5	SOU a OU Zábřeh	SOU a OU Zábřeh
8	Jiří Kašpar	179	SZeŠ Čáslav	SZeŠ Čáslav
9	Martin Novák	174,5	SZeŠ Čáslav	SZeŠ Čáslav
10	Jan Stolin	169,5	VOŠ a SZeŠ Hořice	VOŠ a SZeŠ Hořice
11	František Žaloudek	166,5	ČZU Praha	ČZU Praha
12	Jiří Jirouch	166,5	Agri CS	Agri CS
13	Ing. František Žaloudek	158,5	SZeŠ Čáslav	SZeŠ Čáslav
14	Tomáš Egert	128	VOŠ a SZeŠ Hořice	VOŠ a SZeŠ Hořice
15	Tomáš Lhoták	123	SOU a OU Zábřeh	SOU a OU Zábřeh
Otočný oboustranný dvouradličný pluh				
1	Aleš Malý	252	SOU a OU Zábřeh	SOU a OU Zábřeh
2	Tomáš Marcel	209	SOUz a OU Podbořany	SOUz a OU Podbořany
3	Josef Holeček	207	SOU a OU Opočno	SOU a OU Opočno
4	Miroslav Kotecký	195	SOUz Kamenice nad Lipou	SOUz Kamenice nad Lipou
5	Václav Marušík	134	BELARUS – STEENO	BELARUS – STEENO
Otočný oboustranný čtyřradličný pluh				
1	Jan Ondrůšek	181	Holásek – Martiník	Zem. farma bratři Tykalovi
2	Miroslav Brýna	152	SOME team	SOME Jin. Hradec
3	Zdeněk Ondra	135	Kverneland Czech	Kverneland Czech
Koňský jednoradličný otočný pluh				
1	Ladislav Vydra	1 030		
2	Tomáš Kacafírek	974		
3	Ing. Josef Cerman	959		
Koňský klasický jednostranný pluh				
1	Vlastimil Čmejla	1 132		
2	Zdeněk Horáček	1 131		
3	Oskar Sněhota	1 098		
4	Jan Blizňák	1 091		

Ing. Josef Kachník
předseda společnosti pro orbu

Ing. Jan Cholenský, CSc.
hlavní rozhodčí

Medzinárodná súťaž mladých poľnohospodárov v Nyíregyháze

V dňoch 18. až 19. septembra sa žiaci Strednej poľnohospodárskej školy z Michaloviec zúčastnili medzinárodnej súťaže mladých poľnohospodárov v družobnej škole v maďarskej Nyíregyháze, súčasťou ktorej bola aj degustácia a vyhodnotenie najlepších vín. Medzinárodnú súťaž zastupovalo aj družstvo zo Strednej poľnohospodárskej školy Kežmarok, SPoŠ Livada z Rumunska a štyri maďarské školy.

Strednú poľnohospodársku školu Michalovce zastupovali žiaci: Juraj Ďurik, Pavol Ďurik, Peter Hrabovský, Miroslav Kondrát a Ján Olšovský. Ako pedagogický dozor žiakov sprevádzal Ing. Miroslav Prega a Ing. Vendelín Borko. Ing. Štefan Brana zastupoval školu ako predseda rodičovského združenia a ako vinár bol aj sponzorom, ktorý škole daroval vzorky tibavských vín, s ktorými sa predstavili na vyhodnocovaní a ochutnávke. Ďalším sponzorom na vzorky vín bol Ing. Peter Baláž. Škola za tieto vzorky získala jedno 1. miesto – zlaté hodnotenie, a dve 2. miesta – strieborné hodnotenie.

Samotná súťaž mladých poľnohospodárov prebiehala 19. septembra 2003 na Školskom majetku Strednej poľnohospodárskej školy Lippaia Jánosa – Apagy. Aj keď medzi žiakmi bola rečová bariéra, žiaci si veľmi dobré rozumeli a žiadne problémy nebolo vidieť.

Súťaž pozostávala z piatich disciplín. Prvou disciplínou bolo kosenie, druhou ošetrovanie hovädzieho dobytku, tretou priradovanie semien k rastlinám, štvrtou disciplínou bolo ošetrovanie paznechtov oviec a piatou jazda konským záprahom pomedzi prekážky. Všetky súťažné družstvá robili maximum, aby pre svoju školu získali prvenstvo. Naši žiaci sa nezapreli a potvrdili prvenstvo z minulého roka. Hoci to bola súťaž náročná, všetci ju zvládli na výbornú. Sme hrdí, že práve naša škola získala 1. miesto, čo je dôkazom dobrej pripravenosti našich žiakov na budúce povolania. Vďaka patrí aj všetkým pedagógom, ktorí týchto žiakov pripravovali.

Emília Cinová
SPoŠ Michalovce

„Žena – spotřebitelka“

Málo kdo možná ví, že 15. říjen se ve světě slaví jako *Den venkovské ženy* a 16. říjen je *Dnem výživy*. 9. říjen proto nebyl jen tak náhodně zvoleným datem pro pořádání konference s názvem uvedeným v titulu, kterou v prostorách Ministerstva zemědělství ČR uspořádal pro své členy a hosty Český svaz žen.

Cílem konference bylo předat zástupkyním této organizace z celé České republiky aktuální a široké odborné informace z oblasti správné výživy, které by následně předávaly dál a pomohly tak především ženám v orientaci při nákupu potravin.

Na celodenním jednání vystoupilo postupně osm odborníků, kteří se věnovali uvedené problematice z hlediska své profese. Za ministerstvo zemědělství přítomné přivítal státní zástupce Ing. Pavel Řezníček.

Zásady správné výživy přečetla ve svém rozsáhlém referátu Ing. Olga Štiková z Výzkumného ústavu zemědělské

ekonomiky Praha. Věnovala se především tzv. výživovým doporučeným dávkám a situaci v České republice.

Zajímavou přednášku pod názvem **Kvalita potravin a Codex Alimentarius** měla ředitelka odboru potravinářské výroby MZe ČR Ing. Zdeňka Pešková. Ani před r. 1989 jsme v tomto směru nebyli odtrženi od světa. Se vstupem do EU však potravináře čeká náročná příprava.

Ing. Josef Duben za Státní veterinární správu Praha hovořil na téma **Práva a povinnosti Státní veterinární správy**. Na praktických příkladech z její činnosti upozornil na možnosti a práva zákazníka.

Obdobné aktivity, ale v oblasti rostlinné, představil v referátu **Postavení Státní rostlinolékařské správy** zástupce ředitele Ing. František Barták. Vysvětlil pojem a úkoly rostlinolékařské péče a zmínil se i o dobře vybavených pracovištích.

Chválou žen začal svůj výstup na téma **Kvalita a rentabilita české zemědělské výroby** prezident Agrární komory ČR Ing. Václav Hlaváček. Naše potraviny označil za velmi kvalitní, ale postavení zemědělců ve společnosti za velmi kritické.

Kontrolou potravin se zabýval ve své přednášce ústřední ředitel České zemědělské a potravinářské inspekce Brno, Ing. Jakub Šebesta. Inspekce nezajistí bezpečnost, ale vynucuje ji svými kontrolami a případnými sankcemi. Všechny podněty spotřebitelů prošetřují.

Prezident Potravinářské komory ČR Ing. Jaroslav Campbell představil **Názor profesní komory potravinářské k problémům uplatnění českých výrobků**. A protože ženy výrazně ovlivňují zpracovatelský průmysl, vítá komora všechny možnosti, jak dostat kvalitní informace mezi spotřebitele.

Ing. Tomáš Zídek z Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky Praha se ekologickému zemědělství věnuje 13 let a jeho vystoupení k otázce **Ekologické potraviny – pro a proti** získanou zkušenost potvrdilo. Vysvětlil strategii ekologického zemědělství a klady a zápory biopotravin.

Velkému zájmu posluchačů se těšily diskuze. Odhodlané vystupování a zasvěcené dotazy ukázaly, že přítomné ženy mají široký a praktický přehled v oblasti zemědělství a nejednou ve svých odborných dotazech zároveň upozorňovaly i na složitou a těžko řešitelnou situaci, a to především na venkově.

K jednotlivým referátům se budeme na stránkách časopisu postupně podrobněji vracet.

akr

Aranžování – nejen pro zahradnické školy

Nakladatelství Grada Publishing a.s. vydalo půvabnou praktickou publikaci **Aranžování a dekorace rostlin** od autorky PhDr. Radmily Dytrtové, CSc.

Publikace je abecedou aranžéra začátečníka, a proto text pojednává o základních postupech vazby a aranžování rostlin a úmyslně opomíjí informace o novinkách v této oblasti.

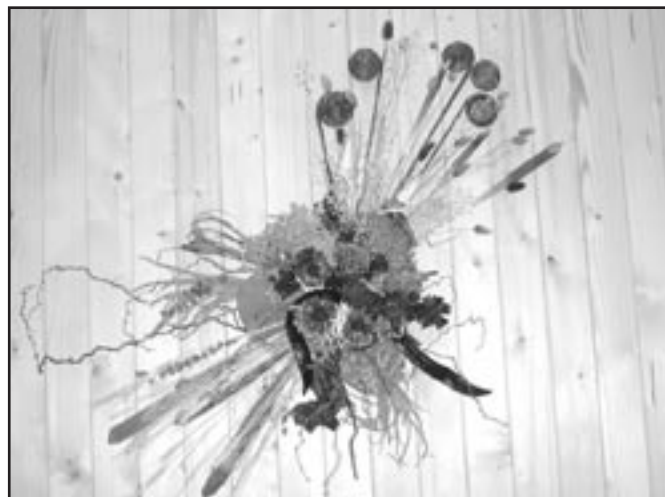
Úvod knížky se stručně věnuje významu květin v interiérech, historii a tradici aranžérství i důležitým zásadám při vlastní práci.

První kapitola se podrobně zabývá výběrem vhodného rostlinného materiálu. Obsahuje přehledné tabulky nejčas-

těji používaných rostlin, charakteristiky vybraných druhů, perokresby méně známých rostlin; novinkou je představení exotických rostlin i s jejich botanickými názvy (u nás se prezentují pouze názvy obchodními).

Druhá kapitola seznamuje se sušením a chemickými úpravami rostlin, dále následuje kapitola s přehledem pomůcek a doplňků pro aranžování řezaných i sušených rostlin.

Čtvrtá kapitola zasvěcuje čtenáře do kompozice aranžérského díla. Je doplněna schémata kompozičních tvarů a linií, věnuje se pravidlu zlatého řezu. Další krátká, ale důležitá kapitola nabízí zásady péče o řezané květiny.

Rozsáhlejší šestá kapitola se věnuje charakteristice aranžérských postupů a výtvorů, např.: aranžování do váz, kytice svatební, dárková, nástěnné a závěsné aranžmá, vazby a dekorace k svátkům a slavnostem – vše opět doplněné srozumitelnými schématy a obrázky.

Nejobsáhlejší sedmá kapitola představuje konkrétní příklady aranžování rostlin i s přehlednými obrázky. Zhotovit si můžeme např. dekoraci na stůl – kompozice v košíku, dekoraci „suchá bonsaj“, dekoraci na stěnu – obraz, závěs kulovitěho tvaru, dožínkovou vazbu – snop, smuteční a dušičkovou dekoraci – pyramida či vánoční dekoraci – svícen, ozdobu, adventní věnec.

Publikaci uzavírá přehled doporučené literatury a rejstřík českých a latinských názvů.

Velmi zdařilá je příloha barevných fotografií, které ukazují sortiment cizokrajného rostlinného materiálu, a především pak ukázky vlastních aranžovaných prací – hned zaujmou vkusností a jemností.

Knížka je určena žákům a studentům odborných škol – budoucím aranžérům květin, ale i všem zájemcům o zkrášlení životního prostředí v interiérech. Má poutavou barevnou obálku, praktický formát A5, rozsah 80 stran. Cena je 98 Kč.

Publikaci schválilo MŠMT ČR pod č.j. 34646/99–23 k zařazení do seznamu učebnic pro střední odborná učiliště a střední odborné školy. Doporučuje ji pro své školy i Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství.

Vzdělávací program pro české floristy

Dne 11. září 2003 se v Praze uskutečnilo přátelské setkání odborníků v oblasti zahradnictví a květinářství, které zorganizovala Holandská květinová kancelář se sídlem v Praze u příležitosti zahájení nového vzdělávacího programu pro české floristy. Program je výsledkem několikaleté vzájemné spolupráce mezi Českou republikou a Holandskem.

Na vzniku a realizaci vzdělávacího programu se podílejí l. holandská floristická škola v České republice, Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola v Mělníku a Wellantcollege International Aalsmeer v Holandsku.

Vzdělávací program umožňuje studentům prohloubit si znalosti a dovednosti v oblasti aranžování a vazby a květin a získat Evropský certifikát – „Certificate of European floristry“, uznávaný MŠMT ČR.

Setkání se zúčastnili za holandskou stranu ředitel Holandské květinové kanceláře pan F. Schrandt; ředitel školy v Aalsmeeru pan F. van Rongen, přítomen byl i zástupce holandské ambasády v ČR. Českou stranu zastupovali Ing. Branžovský z MZe ČR, PaedDr. Krieg z MŠMT ČR, ředitel VOŠZ a SZaŠ v Mělníku Ing. Macura, ředitelka l. holandské floristické školy v ČR paní P. Příbylová. Jednání řídil pan I. Habraken, manažer pro ČR.

Další informace všem zájemcům poskytne vedení mělnické zahradnické školy:

VOŠZ a SZaŠ tel.: 315 623 023–5, 315 623 009

Na Polabí 411 e-mail: skola@zas-me.cz

276 87 Mělník

Ing. Zorka Husová
Národní ústav odborného vzdělávání, Praha

Projekt Thaer a Liebig v Kadani

Nově natřený plot u Zemědělské školy v Kadani signalizuje, že ve 141. roce činnosti školy se její pracovníci, žáci i široká veřejnost připravují na oslavu.

V sobotu 8. listopadu v 10 hodin budou slavnostně odhaleny restaurované sochy Albrechta Daniela Thaera a Justuse von Liebiga, které zdobí průčelí školy.

Významná nabídka

V roce 2002 oslovila Střední odbornou školu služeb a Střední odborné učiliště Kadaň a následně město Kadaň Thaerova společnost z Möhlinu v SRN s nabídkou provést restaurátorské práce na pomnících a přispět tak nejen ke kráse školy a města, ale i k vytvoření dobrých vztahů mezi lidmi. Po jednání došlo k dohodě mezi městem, školou, společností, Humboldtovou univerzitou v Berlíně a Českou zemědělskou univerzitou v Praze o restaurování soch a slavnostním odhalení v listopadu 2003. Po podpoře projektu kadaňskými zastupiteli započal na podzim 2002 restaurátor Ivan Hamáček s prací. Na celkový rozpočet akce – 20 000 euro – přispěla Thaerova společnost, němečtí soukromí sponzoři, čeští sponzoři, pomoc přislíbil Česko-německý fond budoucnosti.

Co předcházelo

S výstavbou nové školní budovy v letech 1902–4 uvažovalo ředitelství Zemědělské školy v Kadani o umístění soch významných zemědělských vědců Liebiga a Thaera.

A. D. Thaer (1752 – 1828) – německý lékař a průkopník agrochemie, zakladatel humusové teorie.

J. von Liebig (1803 – 1873) – německý agrochemik, profesor na univerzitách v Giessenu a Mnichově, mj. dal praktickému zemědělství svou teorii minerální výživy rostlin („Zákon minima“).

Sochy byly zhotoveny v Odborné sochařské a kamenické škole v Hořicích. Návrhy na obě sochy udělal tehdejší ředitel W. Weinzettl. Model pro sochu Theara poskytl prof. M. Černil a vytesal ji odborný učitel K. Legrain, pro sochu

Liebiga prof. W. Suchomel a realizoval ji učitel J. Kraus. Obě sochy jsou z vojitzkého pískovce, zatímco krásné podstavce od odborného kamenického učitele J. Scholze a jeho žáků z pískovce hoříckého.

Slavnostní odhalení obzvláště zdařilých 4 m vysokých soch se uskutečnilo 14. června 1905.

Od této doby přítomnost obou pánů vědátorů vítá další a další generaci studentů, pedagogů a návštěvníků školy. Je sympatická a příznačná nejen symbolem kontinuity, ale i připomenutím držet krok s poznáním a s potřebami doby.

Namále měly sochy pouze jednu, a to v r. 1945, kdy přišla odstranit „sochy Němců“ skupina „vlasteneckých horlivců“, ale tehdejší první poválečný ředitel školy RNDr. Servít se jim dokázal postavit na odpor a vysvětlit jim, o jaké sochy se jedná.

Tradice nezaniká

Příjemnou událostí byla návštěva praprapravnuka Liebiga pana Lewického v r. 1994, při které položil k pomníkům kytice a informoval o činnosti Liebigo muzea v Giesseu v SRN. Sochy zmiňovaných zemědělských vědců před Zemědělskou školou v Kadani jsou jedinými mimo území Německa.

Součástí letošní listopadové akce budou i doprovodné aktivity studentů Humboldtovy univerzity, České zemědělské univerzity a Střední odborné školy služeb v Kadani.

Z podkladů Ing. Jiřího Marka a Ing. Pavla Sekery
SOŠS a SOU Kadaň

Alois Žert

„Jeho práce byla tichá, nehlučná, přinášející málo slávy, ale hodně vyčerpání... práce se nebál, byla mu radostí a měnil ji v požehnání. Čím jí bylo více, tím i jeho humor vzrůstal a stával se nakažlivým. S ředitelem vždy pohotovým, vlídným a vesele naladěným rádi pracovali žáci, učitelé i rolníci... Místečko jest mu za jeho práci ještě mnoho dlužno a jistě najde vhodnou příležitost, aby svoji vděčnost projevilo význačnějším způsobem tomuto tichému a zasloužilému pracovníku.“

☒

E. Reich, 1930

Není jisto, zda v minulosti Místečko našlo vhodnou příležitost, aby splatilo řediteli A. Žertovi svůj dluh. Dnes jeho jméno asi ani jeho krajanům mnoho neříká. Nic to ale nemění na tom, že svůj vyměřený čas využil beze zbytku, že ze všech svých sil přispěl v všestranném pokroku svého regionu.

Narodil se 21. července 1858 v Cerhenicích v Čechách v rolnické rodině. Po absolutoriu české reálné školy v Praze praktikoval na velkostatku v Petrovicích, aby po roce se zapsal na tehdejší Vyšší hospodářsko-průmyslový ústav v Táboře. Po skončení odborných studií nastoupil na velkostatek Svojsice u Kouřimě. Na vlastní žádost poznal též provoz cukrovaru a pivovaru v Salské. Po 7 letech, když byl velkostatek pronajat, zvolil si dráhu pedagogickou.

Po jednoročním působení ve funkci asistenta na Hospodářsko-chemlařské škole v Rakovníku a po složení zkoušek učitelských byl v r. 1887 jmenován ředitelem Zimní hospodářské školy v Místku. Jedná se o školu, která bývá označována jako první česká zimní rolnická škola na Moravě (založená 1880). Ve skutečnosti první českou zimní rolnickou školu založila slavná Záhlinicko-kvasická hospodářská jednota roku 1875 v Kroměříži. Ta však na základě rozhodnutí zemského sněmu z 19. října 1883 byla přeměněna na školu celoroční (s názvem rolnická škola), takže se mnohým ze „seznamu“ zimních škol ztratila.

A. Žert působil na škole v Místku 35 let. O jeho zmíněné nezištnosti svědčí i to, že po přechodu na trvalý odpočinek ho existenční důvody přiměly k zařízení malého hospodářství, kde hlavně zelinařil, včelařil, konzervoval produkty své zahrady „a tak se slušně živil“ (Reich, 1930). 16. prosince 1932, po 10 letech penze zemřel.

Dlouhodobé působení ředitele na škole bylo zvláště u tohoto typu škol, kde pedagogické sbory čítaly 2–3 stále učitele (ostatní byli externisté), neklamným ukazatelem, že koná svou práci na potřebné úrovni, že má důvěru zemědělské veřejnosti, a to se také promítá do odpovídající návštěvnosti. Naopak při nedostatečném zájmu o školu býval po krátké době nekompromisně odvolán. V případě školy v Místku

byla návštěvnost vesměs nad průměrem obdobných škol, i když ani zde nebylo snadné přesvědčovat prostého rolníka, že vzdělání jeho následníka není zbytečný luxus.

Ředitel školy byl nucen věnovat zvýšenou pozornost „školnímu“ hospodářství. Zakladatelka školy – Hospodářská jednota pro severovýchodní Moravu – vlastnila totiž selskou usedlost o výměře 36 ha, která se po založení školy stala její součástí. Optimální hospodaření si zajistila tím, že ji řediteli pronajala!

Při škole byla také ovocná školka a pokusné pole. Ředitel zde systematicky zkoušel různé odrůdy polních plodin, které se na trhu objevily. Kromě toho sledoval „odrůdy ovocné Zemědělskou radou doporučené, jak se aklimatizují, jak jsou úrodné, zdravé a z těch nejlepší sorty rozmnožoval s přibráním sort osvědčených domácích“.

Žádný úspěšný ředitel zemědělské školy se nemohl – a také nechtěl – izolovat od praxe. V případě ředitele Žerta to například znamenalo více jak 800 odborných přednášek v celé oblasti severovýchodní Moravy a Slezska, funkci delegáta Zemědělské rady, funkci v Hospodářské jednotě místecké, v Národohospodářské společnosti v Ostravě a Místku, funkci soudního znalce ve věcech hospodářských, „přísežného rozhodčího pro odhad škod honbou neb zvěří učiněných“, odhadce dobytka pro případ vypuknutí nákazy plicní, člena komise vyšetřovací soukromých hřebců, funkci zpravodaje c. k. stanice pro ochranu rostlin ve Vídni, zpravodaje c. k. ministerstva orby a zemědělské rady o stavu setby, „jurora“ na zemské výstavě zvířat v Přerově a na ovocnické v Místku atd.

A. Žert ve svém regionu podporoval rozšíření pěstování některých plodin, zejména zelí a fazole. To ho přivedlo k aktivní účasti na několika významných projektech, např. na založení družstevní zelárny ve Vítkovicích, závodu na zpracování ovoce a zeleniny v Místku (byl jeho dlouholetým ředitelem). Tyto podniky zakládal po pečlivém zvážení – podnikl za tím účelem mimo jiné i cestu do Německa. Dal podnět i ke zřízení akciového pivovaru v Moravské Ostravě.

Při tomto zatížení mu, jak si nejednou stěžoval, nezbývalo dost času třeba na činnost literární. Přesto byl spolupracovníkem Hospodářského slovníku naučného, napsal i řadu časopiseckých článků a drobnější spisky Které odrůdy

ovocné hodí se pro severovýchodní Moravu a Slezsko těšínské a Která zelenina dá se s prospěchem v působišti školy pěstovati.

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

Uplynulo 135 let od narození a 75 let od úmrtí

Emanuel Gross

„...Jeho úmrtím ztratilo zemědělské oddělení v Děčíně velmi pilného pracovníka, výborného učitele a vychovatele, ovocnictví v Polabí svého vůdce a četné německé zemědělské spolky vždy obětavého člena. Československé zemědělství ve svých dějinách jistě vzpomene s uznáním vždy jeho odborné práce, kterou sice konal jen v německých kruzích, ale s takovou intenzitou, že měla ohlas a vliv v celé veřejnosti. Jeho literární a vědecká práce, zejména ve chmelařství, ovocnictví, zelinářství, semenářství a zvláště zemědělském vyučování, mají trvalou hodnotu a zaslouží, aby byly čteny i českými odborníky, činnými v těchto oborech...“

Ing. František Kunz, 1928

Pochází ze Slezska, narodil se 13. prosince 1868 v Puncově v okrese Český Těšín. Studoval na vysoké škole zemědělské ve Vídni, kterou absolvoval v r.1890. Po té působil jeden a půl roku jako chemik u Spolku pro pokusnictví v Rakousku (Verein für das Versuchswesen in Österreich), načež přešel jako adjunkt cukrovaru a ekonomie rytíře Proskowtze v Kvasicích na Hané. Na tomto, jak říká F. Kunz, „pro zemědělskou praxi přímo klasickém místě“ zůstal bezmála dvě léta.

R. 1895 složil zkoušku učitelské způsobilosti pro střední hospodářské školy (skupina předmětů: pěstování rostlin) a byl jmenován profesorem střední hospodářské školy Francisco-Josephinum v Mödlingen u Vídně. Ještě téhož roku přijal místo na zemské vyšší hospodářské škole v Libverdě, kde zůstal 33 let – až do své smrti 7. prosince 1928.

Poznal zemědělství mnoha zemí, podnikl studijní cesty do rakouských zemí, do Německa, Švýcarska, Itálie, Holandska, Belgie, Francie, Anglie i do Severní Ameriky. Svě síly a čas dělil mezi činnost pedagogickou a badatelskou. (V r. 1911 dosáhl na vídeňské vysoké škole zemědělské doktorátu.) Jeho vědecká činnost zabírala celou oblast pěstování rostlin – zejména však chmelařství, ovocnářství a zelinářství. Ve své badatelské i každé jiné práci se vyznačoval kritičností, důslednou snahou předcházet unáhleným soudům. Nedeprimovalo ho, že si občas za to vysloužil nálepku konzervativce. Vývoj často potvrdil, že takovéto nálepkování je příliš laciné a zrádné.

Jako učitel se těšil zvláštní oblibě. Imponoval, jak zdůrazňují svědci jeho vystupování za katedrou, svými znalostmi, zajímavým přednesem, inteligentním humorem. Ve třídě

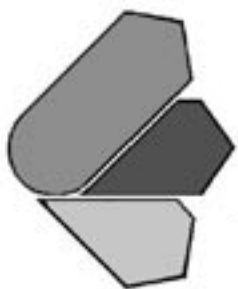
i mimo ni byl typem člověka–gentlemana; ochotný, vlídný, jasných názorů, při tom přísný – především k sobě.

Jeho znalostí a zkušeností bylo využíváno např. ve státní zkušební komisi pro kandidáty učitelství na německých zemědělských školách (působil jako předseda), ve Spolku učitelů německých zemědělských škol v Čechách, v zemědělské radě, kde působil jako předseda školního komitétu při německém odboru. Významný podíl má i na založení a působení německého ovocnářského a zahradnického spolku pro Polabí v Ústí nad Labem (16 let stál v jeho čele).

Bohaté je i jeho literární dílo: Např. jeho Chmelařství (Der Hopfenbau) bylo vydáno v němčině i angličtině. Jeho jméno nese řada dalších významných titulů: Die Hasselnuss, ihre Kultur und wirtschaftliche Bedeutung (Berlin, 1902), Der praktische Gemüsesamenbau (Frankfurt, II. vydání, 1918) Landwirtschaftliche Reiseindrücke aus dem Osten von Nordamerika, (Děčín, 1905), Der gegenwärtige Stand des Obstbaues im deutschböhmischem Elbetal und Mittelgebirge, Die Landwirtschaftlichen Bildungstüden im deutschen Teile Böhmens, Grundlagen für die Wertermittlung der Obstgehölze und die besten Obstsorten des deutsch-böhm. Elbtales. Mimo to uveřejnil na 250 článků v různých odborných časopisech.

Pozoruhodným dokladem Grossovy všestranné práce, jak zdůrazňuje inspektor Kunz, byl po dlouhá léta lískový sad v Libverdě, obsahující všechny důležité sorty tohoto keře – rarita nejen sídla školy, ale celé republiky.

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejším „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

Dne 8. 11. 2003 v 10. 00 hod. se uskuteční slavnostní odhalení restaurovaných pomníků zemědělských vědců Albrechta Daniela Thaera a Justuse von Liebiga na Zemědělské škole v Kadani.

Akce je spojena s různými výstavami v areálu Zemědělské školy.

Již 9. ročník floristické a aranžérské soutěže „Brněnská růže“ se uskuteční 21. 11. 2003 v Kulturním centru v Brně.

Práce studentů zahradnických škol i profesionálů na téma Vánoce si bude moci veřejnost prohlédnout v následujících dnech 22. – 29. listopadu.

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 01 70, e-mail: casopis@agroinstitut.sk

Redaktorka: Mgr. Daniela Janková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč, roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorem ilustrace na obálce je Ing. Mirko Hrabě, SZeŠ Humpolec

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Miroslav Červený, SZeŠ Humpolec;
Ing. Igor Drobný, SZáŠ Piešťany; PhDr.
Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha;
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka
Husová, NÚOV Praha; Mgr. Daniela Janková,
Agroinštitút Nitra; Ing. Ivan Jung, CSc.,
Slovenská poľnohospodárska a potravinárska
komora; Ing. Václav Kolečko, SOU Praha
– Velká Chuchle; PhDr. Dana Linhartová, CSc.,
ÚHV PEF MZLU Brno; Ing. Josef Matoušek,
MZe ČR; Ing. Mária Múdra, ZSSP Rakovice;
Ing. Jaromír Musil, Ph.D., Národohospodárska
škola Boskovice; doc. Ing. Milan Slavík, CSc.,
KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR